

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

SLACC

STOP LIES ABOUT CLIMATE CHANGE

ΣΥΝΟΠΤΙΚΉ ΠΑΡΟΥΣΪΑΣΗ

ΙΟΎΛΙΟΣ 2022

SLACC-PROJECT.EU

Το έργο SLACC (Stop Lies About Climate Change) στοχεύει στην **ενίσχυση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης των νέων** και στην παροχή των απαραίτητων επικοινωνιακών δεξιοτήτων για την κατάρριψη των ψευδών ειδήσεων σχετικά με την κλιματική αλλαγή, **εξοπλίζοντας έτσι τους νέους για τον ρόλο τους ως πρεσβευτών του κλίματος**. Η σύμπραξη του έργου αποτελείται από 7 οργανισμούς-εταίρους από την Αυστρία, τη Βουλγαρία, την Κύπρο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία και τη Σλοβενία. Για να διασφαλιστεί ότι οι εκπαιδευτικές ανάγκες και των δύο ομάδων-στόχων (νέοι και εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας) καλύπτονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, οι εταίροι διεξήγαγαν διακρατική έρευνα σχετικά με τις **υπάρχουσες προσεγγίσεις για την εκπαίδευση σε θέματα κλίματος και την κατάσταση όσον αφορά τις ψευδείς ειδήσεις για τα κλιματικά ζητήματα** στις χώρες τους. Επιπλέον, ανέλυσαν τους **τρόπους βελτίωσης της κλιματικής εκπαίδευσης μέσω μη τυπικών μεθόδων** και τις καλύτερες **στρατηγικές για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης**.

Η έρευνα δείχνει ότι οι άνθρωποι σε όλες τις χώρες εταίρους έχουν **επίγνωση της σοβαρότητας της κλιματικής αλλαγής και των συναφών ζητημάτων**. Υπάρχουν, ωστόσο, ορισμένες σαφέστερες διαφορές, όσον αφορά το επίπεδο προσοχής που λαμβάνουν τα θέματα του κλίματος από τα μέσα ενημέρωσης και τις εθνικές κυβερνήσεις. Η **αντιληπτή έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης** δεν πρέπει να υποτιμάται, καθώς μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη θέσης μεταξύ των νέων, πράγμα που σημαίνει ότι είναι **δυσνητικά πιο επιρρεπείς στις απειλές των εκστρατειών παραπληροφόρησης**. Παρ' όλα αυτά, το επίπεδο ευαισθητοποίησής τους σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην καθημερινή τους ζωή είναι αρκετά υψηλό. Το γενικότερο ενδιαφέρον για το θέμα, ιδίως από τους πιο δραστήριους και μορφωμένους νέους, αυξάνεται επίσης συνεχώς, γεγονός που αποδεικνύεται από τον μεγάλο αριθμό **έργων και πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης** για το κλίμα που έχουν δρομολογηθεί τα τελευταία χρόνια, καθώς και από τις **οργανώσεις νέων** που έχουν δεσμευτεί για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Αυτό δείχνει ότι **οι νέοι έχουν μεγάλες δυνατότητες να γίνουν πρεσβευτές του κλίματος**.

Η έρευνα δείχνει επίσης ότι οι κρατικοί και μη κυβερνητικοί φορείς είναι αρκετά ενεργοί στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και στην παροχή εκπαιδύσεων για θέματα που σχετίζονται με το κλίμα. Ως αποτέλεσμα, **η εκπαίδευση για το κλίμα φαίνεται να αποτελεί υποχρεωτικό μέρος των σχολικών προγραμμάτων σπουδών** σε όλες σχεδόν τις χώρες εταίρους, αν και είναι μάλλον κατακερματισμένη. Ενώ οι **μη κυβερνητικές οργανώσεις φαίνεται να αποτελούν ενεργό μοχλό αλλαγής** παντού, η αλήθεια είναι ότι **τα γενικά εκπαιδευτικά πρότυπα φαίνεται να είναι ελλιπή και ένα καθολικό πλαίσιο για την εκπαίδευση στην κλιματική αλλαγή και την προστασία του περιβάλλοντος εξακολουθεί να λείπει**.

Σύμφωνα με την έρευνα που διεξήχθη, εκτός από το σχολείο, **οι κύριες πηγές που χρησιμοποιούν οι νέοι για να ενημερωθούν για τα κλιματικά ζητήματα είναι οι διαδικτυακές πλατφόρμες**, όπως τα κανάλια κοινωνικής δικτύωσης και -στην περίπτωση του πιο συνειδητοποιημένου κοινού- οι

ιστότοποι ξένων μέσω ενημέρωσης ή ακόμη και ιστοσελίδες σχετικές με το κλίμα. Εκτός σύνδεσης, (ένα μικρότερο μέρος των) νέων τείνουν να εξακολουθούν να εμπιστεύονται την τηλεόραση και τα παραδοσιακά έντυπα μέσα ενημέρωσης. Η γενική τάση είναι προς **πιο σύντομα κείμενα, περιεχόμενο βίντεο και μικρότερο όγκο πληροφοριών**. Ωστόσο, υπάρχει **μικρή επίγνωση ότι οι πληροφορίες πρέπει να ελέγχονται περαιτέρω**, ότι, παρόλο που φαίνονται έτσι, ορισμένες πηγές μπορεί να μην είναι αξιόπιστες ή ότι η διαφοροποίηση των πηγών προσθέτει αξία στη διαμόρφωση τεκμηριωμένης γνώμης για πολύπλοκα ζητήματα. Για τον λόγο αυτό, οι πιο αποτελεσματικοί τρόποι ενημέρωσης και εμπλοκής των νέων στο θέμα της κλιματικής αλλαγής θα συμφωνούσαν με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους - χρησιμοποιώντας διάφορα παιχνίδια και προκλήσεις, **σύντομα ενημερωτικά βίντεο, προσιτό και ελκυστικό περιεχόμενο που δημοσιεύεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης**, φέρνοντας το θέμα πιο κοντά στην καθημερινή τους ζωή μέσω σχετικών παραδειγμάτων, δίνοντάς τους την ευθύνη, αναπτύσσοντας τα δικά τους έργα/πρωτοβουλίες (**μάθηση μέσω της πράξης**), διαδραστικότητα (**συζήτηση αντί για διάλεξη**). Αν και μπορεί να είναι δύσκολο για τους εκπαιδευτικούς και τους λειτουργούς νεολαίας να συμβαδίζουν με όλα τα νέα αναδυόμενα κανάλια επικοινωνίας, είναι σημαντικό να τα χρησιμοποιούν, για να προσεγγίσουν τους νέους και να μιλήσουν τη γλώσσα τους. Είναι επίσης σημαντικό να κατανοήσουμε το γεγονός ότι, **ακόμη και αν επιτρέπονται περισσότερες ψευδείς ειδήσεις λόγω της ελεύθερης πρόσβασης και της έλλειψης ελέγχου, οι διαδικτυακές πλατφόρμες έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη της κριτικής αίσθησης των νέων**, όσο εύθραυστη και αν είναι αυτή.

Οι δυνατότητες υπάρχουν, αλλά τι γίνεται με τα κίνητρα και το ενδιαφέρον για να γίνει κάποιος πρεσβευτής του κλίματος; Η έρευνα δείχνει ότι οι νέοι **ενδιαφέρονται για την κλιματική αλλαγή και γνωρίζουν τις ψευδείς ειδήσεις** που σχετίζονται με αυτήν, ακόμη και αν μπορεί να τους είναι δύσκολο να προσανατολιστούν στους διαθέσιμους πόρους που παρέχουν κάθε είδους πληροφορίες. Σύμφωνα με τη νεολαία, **οι μεγαλύτεροι σε ηλικία άνθρωποι θεωρούνται πιο επιρρεπείς στις ψευδείς ειδήσεις** για διάφορους λόγους: είναι λιγότερο εξοικειωμένοι με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (όπου δημοσιεύονται κυρίως οι ψευδείς ειδήσεις) και τις παγίδες τους, τείνουν να πιστεύουν περισσότερο σε ό,τι βρίσκουν στο διαδίκτυο, καθώς δεν έχουν τις ίδιες ψηφιακές δεξιότητες και την ίδια κλιματική εκπαίδευση με τους νέους, και ως εκ τούτου είναι λιγότερο πιθανό να εντοπίσουν τις ψευδείς ειδήσεις. Έτσι, **οι νέοι συμφωνούν ότι είναι ζωτικής σημασίας να εκπαιδεύονται οι άλλοι (και οι ίδιοι) σχετικά με τις ψευδείς ειδήσεις**, για να αποφεύγονται λανθασμένες πεποιθήσεις και αντιλήψεις που θα μπορούσαν να μεταφραστούν σε επιβλαβείς συμπεριφορές. Ταυτόχρονα, παραδέχονται ότι **η ευπάθεια στις ψευδείς ειδήσεις δεν έχει να κάνει με την ηλικία** αλλά με άλλους παράγοντες, όπως η οικονομική κατάσταση, η ριζοσπαστικοποίηση και η έλλειψη κριτικής σκέψης.

Αυτό που πρέπει να καταλάβει κανείς για να καταπολεμήσει με επιτυχία την παραπληροφόρηση, είναι η λογική πίσω από αυτήν - πώς διαδίδονται οι ψευδείς ειδήσεις και ποιος ενδιαφέρεται για τη διάδοσή τους. Η έκθεση δείχνει ότι οι **κύριοι παράγοντες εκτείνονται πέρα από τα παραδοσιακά επιχειρηματικά και πολιτικά συμφέροντα** ή απλώς τους οπαδούς των θεωριών

συνωμοσίας και βρίσκουν όλο και πιο καινοτόμους τρόπους, για να διαδίδουν την παραπληροφόρηση, να διαμορφώνουν απόψεις και να δημιουργούν τεχνητές συζητήσεις στον δημόσιο χώρο. Επομένως, είναι ζωτικής σημασίας η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης όσο το δυνατόν νωρίτερα, η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, και ιδίως των νέων, ότι οι ψευδείς ειδήσεις υπάρχουν ως μέρος της σημερινής μας πραγματικότητας και ότι η παραπληροφόρηση μπορεί να λάβει πολλές μορφές.

Αλλά πώς να αναγνωρίσετε τις ψευδείς ειδήσεις στον απέραντο ωκεανό των πληροφοριών; Υπάρχουν πολλές ελκυστικές ασκήσεις, με τη χρήση αντίστροφων στρατηγικών, διαγωνισμούς διάψευσης, εργασίες διαδικτυακής έρευνας, ανοιχτές συζητήσεις, διαδραστικές εκπαιδεύσεις για τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης, που ιδανικά θα μπορούσαν να ενσωματωθούν επαρκώς στην επίσημη εκπαίδευση. Επιπλέον, υπάρχουν πολλά **διαδικτυακά εργαλεία** που μπορούν να βοηθήσουν στην καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και πρέπει να προωθηθούν μεταξύ των νέων, όπως **ιστότοποι ελέγχου των γεγονότων** και **λογαριασμοί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης**, που δημοσιεύουν συνθετικές και προσβάσιμες επιστημονικές πληροφορίες, **εκπαιδευτικά podcasts**, ψηφιακά εργαλεία, διαδικτυακά μαθήματα κ.λπ. Πάνω απ' όλα, η κύρια μαθησιακή ανάγκη παραμένει **η ικανότητα κριτικής σκέψης**, συμπεριλαμβανομένης της **ανάπτυξης ευαισθητοποίησης** για το πρόβλημα της παραπληροφόρησης σε πρώτη φάση, που ακολουθείται ή συνοδεύεται από την ανάπτυξη μεθόδων για τη διάκριση αξιόπιστων από ψευδείς πληροφορίες, καθώς και **εγκάρσιες κοινωνικές δεξιότητες**, όπως επικοινωνιακές δεξιότητες, ενεργητικότητα, ευελιξία, επιμονή - όλα χρήσιμα στην πορεία προς τον ρόλο του πρεσβευτή.

Partners

EUROCIRCLE / France
eurocircle.fr

DIE BERATER / Austria
www.dieberater.com

CATRO / Bulgaria
catrobg.com

CESIE / Italy
www.cesie.org

BUPNET / Germany
www.bupnet.de

CARDET / Cyprus
www.cardet.org

PINA / Slovenia
www.pina.si

SLACC © 2022 is licensed under CC BY-NC-SA 4.0.
To view a copy of this license, visit:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Project Number: 2021-1-FR02-KA220-YOU-000028761